

כל העולם כדאי מה שמגיע בעד מצוה אחת, וזה שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, אפילו הקטנה שבמצות, וכל שכן מצוה המושג בצער ועמל ובטורח, מה שאין כן בעולם הבא (אבות פרק ד') יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה.

כי לא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם, (שמואל א טו) כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב, וכל מה שאדם עושה לכבוד הבורא חשוב בשמים מאוד, כי אצל הקב"ה אינו חילוק, כמו שכתוב (איוב ג) קטן וגדול שם הוא, ופירשו המפורשים כי מי שהוא קטן ומי שהוא גדול, שם הוא, רק בשמים מבחינים זאת, כי שם לפעמים עליונים למטה ותחתונים למעלה, כמובא בדברי רז"ל (בבא בתרא דף י' ע"ב).

ומובא (בחנוא דבי אליהו רבא פרק ט') מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ בין ישראל בין עכו"ם בין איש בין אשה בין עבד ובין שפחה, הכל לפי המעשה שהוא עושה כן רוח הקודש שורה עליו ע"כ, הרי רואים כי עבד ושפחה גם כן יכולים לזכות לבחינת רוח הקודש.

והדברים הללו מבהילים הרעיון, כי באמת מצינו כדוגמת זה במעשה שראיתי בספר מתוך מדבש מהגוי הערבי שהיה בימי הקדוש הגאולאנטי, שזכה שגיבא נביאות וידיעות עתידות בשביל שכיבד את ה' הוי"ה ב"ה באימה ובמורא עיי"ש באריכות (נד), וכהנה להבדיל היו הרבה נשים מבית ישראל

הוספות ובאורים

נערו של הרב הנ"ל מאוד ומנקש אופן ללכת אל בית השיך הנזכר ולהיות מצוי אלנו, ועל ידי גלגול דברים אפשר יגלה לו נאיזה סינה זכה לכל הכבוד הזה.

ויקרא הרב את פרנס העיר ויצו אליו לאמר, לך אל השיך הנזכר וכי תאמר אליו, רבן של ישראל שמע שמען הטוב ויש את רצונו לנא אלך ולהקניי פניך אם תתן לו רשות, כי האיש ההוה היה גדול מעל כל השרים, וכל השרים הגדולים היו מרנים מתנות כדי לזכו לקבל פניו, ונאים ומשתחיים אליו כד לקבל נרכתו, והוא לא היה יוצא מפלטין של החוזה ולא היה מתראה להמון עם כלל.

וילך פרנס העיר אל השיך ודינר אליו כל דברי הרב אשר דינר, ויאמר אליו השיך גם אני שמעתי את שמע הרב שלכם

(נד) וז"ל שם מעשה נורא נעיר דמשק יע"א בזמן הרב ר' משה גלאנטי ז"ל, הוא היה איש לדיק וחסיד נחלתית והיה חכם בכל שני חכמות אשר לא היה כוהו נדור, זולת נכרי ישמעאל אחד שהיה חכם בכל שני חכמות, ונזאת היתה יתירה להישמעאל וזן החכם הרב ר' משה ז"ל שכל מי שהיה לו חולה היה הולך אלל הגוי השיך הנזכר והיה מתפלל השיך נהנודדות כחלי שעה, ואמר זה חי וזה מת להנדיל כר' חנינא בן דוסא, וכאשר הגיע הדברים נאזני הרב ז"ל תנוה מאד, ואמר אל לנו הנכרי הישמעאל הזה יותר קדוש וטהור ממני שמתגלים אליו ספרי חיים וספרי מותים, הלא עונד ה' אני ועוסק נחורת ה' ונמנאותיו מדוע לא אהיה כמו השיך ישמעאלי הזה ולא תהא כהנת כפונדקת, ועל זה גדל

ישראל שהיו חולמי חלומות אמינים, ושיזכו לרוח הקודש ולדבר נביאות והשגות, וכן היו אנשים פשוטים על ידי תמימות לבם, ועל ידי אמירת תהלים הרבה בתמימות הלב וכדומה, זכו לענינים גדולים ולבטל גזירות, פאשר הארכת במאמר האמונה (פרק י"ט).

והיה

הוספות ובאורים

וראה השיך כי גם צוה הוא מלא וגדוש, וישנות בו שמחה גדולה, ויאמר אליו אב נא מנחתי חן נעיניך תצוא אלי בכל נ' יונים, וכן עשה הרב כי חפץ הוא בתכליה הנוצקש, והיה נא אללו נ' פעונים נצטע. עד שראה השיך שהרב נקי בכל שנת חכונות, ולהשיך היה חסר הקדוה ונחמה אחת ונלעדה לא יוכל להיות שלם נחמה הזאת, ושאל להרב היש לך ידיעה נזה, ואמר תודה להשם יתנך שאני שלם נכ נחמה הזאת, אזי נפל השיך לרגל הרב ויאמר לו אם נא מנחתי חן נעיניך למדני נא החכמה הזאת כי היא נעלמה ונוני.

אמר לו הרב אדוני אני למדתי כנ החכונות ניוקר עונדה לי ולא למדתי אותם נחנם גם אני לא אלמוד אותך נחנם, אמר השיך אל הרב נקנה שכרך עלי ואתן ככל אשר תשית עלי ואני נותן כסף וזהב לרוב הלל ונוער היא אללי כדי להשיג זאת החכמה, אזי אמר הרב חלילה לי ונלוכור החכמה הזאת ננוחיר כסף או זהב כי אם נחכמה אחרת שתלמודני, אמר לו השיך וכי נעלם דבר נומך הלל כל נזה שאני יודע אתה נקי יותר ונוני ונה החכמה אשר אני יודע ואין אתה יודע, אמר לו הרב יש לך חכמה נפלחה והיא רחוקה ממני, אמר לו נזה היא החכמה הזאת, אמר לו נזה שאתה מתפלל על החולים וספרי חיים לפניך הם גלויים, זאת החכמה היא נעלמה ממני, אם אתה תודיעני סוד החכמה הזאת גם אני אודיעך החכמה אשר נומך נסתרה, אז אמר לו השיך הקשת לשאל לא יתכן שאלה דבר

זה

שלכם כי איש חכם הוא וחפני לראותו, ולך אמר לו שצוה יצוא ולא יאחר, וישנ הפרנס אלל הרב ויספר לו את דברי השיך, ויקס הרב וילך שם, ויהי כראות השיך פני הרב נשאל חן נעיניו ויקבלוהו נכבוד גדול ונצטר פנים יפות והשינו לפניו ושאל אותו נשלמו, ונתוך דנריהם שאל השיך אל הרב ז"ל ויאמר אני שמעתי עליך כי איש חכם אתה היש לך ידיעה נחכמה פלוגית, ויאמר אליו הרב אדוני חנני חלקים מעט נחכמה הזאת, והתחיל השיך לנסות את הרב, ויפתח הרב פיו נחכמה, וראה השיך כי הוא מלא וגדוש נחכמה הזאת, והשיך היה מושנ נדעתו שאין כוונה, וכאשר ראה חכמת הרב קשר עונו אהנה רנה, וכה אמר אליו אחי ידידי דע לך כי שמחתי היום נחכונתך, כי על כן הנני נוחלה פניך שאל נא תנונע ונהלוך אלי לפחות פעם אחת נצצוע כדי להשתעשע עמך נחכמתך, וישלחו נכבוד גדול, וכאשר עברו שני ימים לא היה יכול לעמוד את עלמו השיך מרוב התשוקה וישלח אל הרב נ' אנשים ענדים וסוס לרכוב עליו למען יצוא אליו נכבוד גדול, ויקס הרב וילך אל השיך, ויקבלוהו נכבוד גדול ויחנק לו וינשק לו, ויאמר אליו דע ידידי כי משעת פרידתך ממני נפשי עם נפשך נקשרה ולא יכולתי עוד להתאפק מלהמתין עד ששלחתי אחריך למען תצוא אלי למען השקיט להנצת התשוקה, ונתוך הדברים שאל לו השיך היש לך ידיעה נחכמה פלוגית, ויען הרב חנני חלקים ויתן לי גם את זה, והתחילו לישא וליתן נאותו חכמה,

וְהָיָה גַם כֵּן מַעֲשֵׂה נֹרָא בִּימֵי הָרֶה"ק רַבֵּינוּ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב זִי"ע שֶׁהָיָה גִזְרָה נֹרָאָה, וְרַבֵּינוּ מִבְּרִדִּיטְשׁוֹב הִרְעִישׁ עוֹלָמוֹת וְלֹא הָיָה בְּכַחוֹ לְבַטֵּל הַגִּזְרָה, וְאַחֲרַיִךְ בְּךָ בִּשְׁעַת נִעְלָה גִּילּוֹ לֹא מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁהַגִּזְרָה בְּטֻלָּה, וְלֹא בְּסִיבָתוֹ רַק בְּסִיבַת זְעִלְנוֹת אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַצָּבָא שֶׁל רוֹסְיָא שֶׁדָּבַר דְּבָרֵי תְּמִימוֹת בְּמִסְרָת

הוספות ובאורים

ונדחה ויעש ככל אשר צוה עליו, ועוד הוסיף שלא פסק תעניתו כליל ג' גם כן, ויהי נטוקר אחר גמור תפלתו הלך אל השיך, וישל השיך את עיניו וירא והנה הרב נא כלל כח, ויחדד לקראתו ויאמר נא צרוך השם שמעורת פניך ניכר שעשית ככל אשר צויתך, אמר לו הרב ועדיין אני נתענית, אמר לו השיך יפה עשית, ועתה נא עמי ואראך הסוד הזה, וילך אחריו הרב אל חדר אחד שנופתח החדר הזה לא נמסר לשום נכר כי אם צידו דוקא, ויפתח השיך הפתח ויכנסו שניהם יחדיו ואת הדלת סגרו לנלתי יקרב איש זר אליהם, וינלו מן החדר אל פרדס אחד נחמד למראה, ונאמנע הגן נמשכת צריכה ונליאה נויים חיים מימי חנוכה ופרפר, ונלד הנריכה ספסל אחד, וצו מוכנים צ' חליפות שמלות לננות אחד להרב ואחד לעצמו, ואמר לו השיך הנה נרדה ונעשה טבילה טרם נואינו אל מקום המקודש, וירדו שניהם תוך הנריכה ויעשו טבילה והחליפו שמלותיהם, וילכו יחדיו אל ירכתי הפרדס, הרב ז"ל משתאה ומחריש לדעת מה יהיה אחרית דבר

וישאל הרב את עיניו וירא בית אחד ננוי נתכלית היופי ודלתותיו כסף מזוקק ומצויר נכל מיני ציורים נאים אשר אין כמוהו נהיכלי מלך, וכאשר קרב השיך לפתוח דלת הנית אמר להרב הזהר ליכנס בבית הזה נמורא ונרעדה וממני תראה וכן תעשה, ויפתח הדלת וירא והנה ננין מפואר לאין תכלית, ונגד פתח הנית היכל קטן נחננית היופי, ועל גבו פרוכת מרוקמת צאננים

זה לשום נכרל שנעולם, אמר לו הרב וגם אני אי אפשר שאגלה החכמה הזאת אשר ננוך נעלונה אם לא על ידי חליפין חכמה ננוכת חכמה, אמר לו השיך דע ידידי שאני ננונע מחננותי שלא חגלה דבר זה לשום אדם, ואמר לו הרב וגם אני ננונע שלא חלונוד חכמה הזאת לשום נכרל, חלל אני חונוד כיון שהיא לטונתי כדי ללונוד חכמה אחרת ננותר לי ללונוד ואין כאן שנעה, ואם כן גם אתה ננותר לך ננואחר שאין אתה ננוכר החכמה ננונים רק נענוד חכמה אחרת ואז תהיה ננושלם נכל החכמות. אז אמר לו השיך הן לו יהי כדנריך, חלל קשה ננוך הדנר ואירא חנכי שלא תוכל לעשות הדנר הנריך לדעת סוד הגדול הזה כי כנוד ננוך הדנר ולא תוכל עשותו, אז אמר הרב אני ננוכן לקנל עלי כל הדנר הקשה וכל אשר תאמר אלי אעשה, אז אמר לו השיך אם כן שמוע נקולי לאשר אני ננונה חותך, עתה קום ולך לניתך והכן עצונך ניוס הזה לעת ערב לקנל תענית צ' ימים רנופים, והזהר נסעודה שלא תאכל נשר ולא תשתה יין, ואחר הסעודה התקן עצמך לבית הטבילה והלנז חותך מחלנות, ונשני ימים חלו שתתענה תטנול ננוקר ונערב ותפשפש נמעשיך כי אין לדיק נארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא.

ויחי כאשר שמע הרב את דברי השיך נתלהנ לנו ויאמר לו כן אעשה כאשר דנרת, ויאמר לו לך לשלום, וניום השלישי תנול אלי ואודיעך סוד הדנר הגדול הזה, ויקם הרב וילך לביתו כלל נשנר

במסירת נפש, ונתעלו הדבורים לפני כסא הכבוד, ועל ידי זה ביטל הגזירה, והמעשה הוא באריכות (ה), וכן יש לאלפים מעשיות כאלו.

וכן

הוספות ובאורים

חינתך אחי שגלית לך זה שלא גלית לשום נריה.

וחזר הרב לנתיב והוריד כחל דומה, וכה אמר אחי לנו מיום הדין, ומה הישמעאל הזה על ידי שידע שזה שמו של הקדוש ברוך הוא, כונה כבוד גדול עשה לו, וכמה מורא ופחד עלה על ראשו בשעה שנכנס לשם, ועל ידי זה זכה לכל הכבוד הזה, ואכן מה נאמר, שיותר מזה היה ראוי לנו לעשות, ונפרט צהירותינו מזכירים שם ה' ללבוש חרדה עכ"ל.

(ה) **המעשה כך היה**, בגאון הקדוש מצאנדיטשוב ראה פעם

אחד ציוס הכיפור חשכות גדול של דינים קשים, ודאג מאד על זה, והנה לעת חפלה נעילה ראה אור חדש שואף זורח כי נחקו הדינים הקשים, וחקר על סיבת הדבר, וגילו לו מן השמים שבמקום אחד היה מגין של זעלנער יהודים, והבעל חפלה שיהיה גם כן מאנשי הצבא האיר פני כל העולם בחפלה נעילה שלו, ולאשר שאז היה החוק צמדינת רוסיה שאנשי המלחמה נלקחו על עשרה שנים ועוד יותר, נתיישב בה"ק שבשנה הצאה יסע בעלמו למקום הנ"ל למען יראה את דרך החפלה של בעל מלחמה הנ"ל.

ויהי כאשר בא בה"ק לשם, השתדל שיכיה לו האפשרות להתפלל יחד עם הזעלנערס, ובקושי גדול עלתה צידו שיתפלל עמם יחד חפלה נעילה, ויהי לפני החפלה ראה בה"ק והנה נגש איש אי מאנשי

צאנדים טובות ומרגליות עד להפליא, ויכנס השיך אל הנתיב נחרדה גדולה וישתחוה נגד ההיכל, ויחרד הרב חרדה גדולה עד מאוד כי חשב נדעתו שאל יש שם ע"ז או כלם נתוך ההיכל ואיך תעשה, כי השיך הזהירו שישתחוה, ועל כן טמטס עיניו הרב ואמר שויתי ה' לנגדי תמיד וישתחוה לאפיו ארנה כאשר עשה השיך, ואינוה גדולה נפלה עליו, ואמר לו השיך קרב אל ההיכל הזה ופתח אותו ושם תמצא ונטקשך, וזה אמר לו נקול נמוך ולב נשבר, מיד קרב הרב ופתח דלת ההיכל, והמה היו זהב מזוקק וצאנדים טובות עליו, וירא נתוך ההיכל לוח אחד נתכלית היופי וכתב בו צורת המנורה ציור נאה עד אין תכלית, וכתוב לוועלה שויתי ה' לנגדי תמיד, ואותיות של שם הויה גדולות, והרב צראתו זה שמח שמחה גדולה שלא השתחוה לנטלה, ופסע לאחוריו והשתחוה, ויאלו שניהם יחדיו.

אמר לו הרב אתה אמרת כי שם אמאל מצוקשי, והנה לא נתגלה לי דבר זולת אשר ראיתי, אמר לו השיך תדע אחי שאלו האותיות הגדולות אשר דאית זה שמו של מי שאמר והיה העולם, הוא היוצר הוא הבורא, והיה חושב נדעתו השיך שאין דבר זה נגלה לשום נריה, ועוד אמר לו תדע אחי כי כנול אדם לחלות פניו שאתפלל על חולה שיש לו, אני יורד וטובל ונכנס אל הנתיב הזה נאומה וציראה, ואני מתפלל שם לפני ההיכל, ואמר כך אני פותח שער ההיכל, ואם אני רואה שהאותיות של שם הקודש מאירים ומזהירים זרח רב, אני יודע שיחיה, ואם אני רואה ענן וערפל סביביו אני יודע שימות, וראה

דברי חזונו